

بسم الله الرحمن الرحيم
د افغانستان اسلامي امارت

ستره محكمه

د دارالانشاء عمومي رياست

د تحريراتو آمریت

د متحد المالونو خانگه

متحد المال نمبر: ۳۲

تاریخ: ۱/ رجب المرجب/ ۱۴۴۵ هـ ق
مصادف: ۲۳/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

ماجل عادي اطمينانه ابلاغيه ساير

د افغانستان اسلامي امارت د تمیزونو، دیوانونو، مرافعه او ابتدائیه محکو قدرمنو منسوبینو ته!
السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته

و بعد: د سترې محکمې محترم عالي مقام د هدایت په اساس د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست لخوا، د مشرتابه محترم عالي مقام فرامینو، اداري اصولنامې، حقوقي اصولنامې، د محاکمو لائحې او د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست متحد المالونو ته په کتلو د ابتدائې او استیناف محکو قطعي او نهائې فیصلې معلومې کړي دي چې تفصیل یې د سترې محکمې د عالي شورا مجلس مورخ ۲۹/ جمادی الأولى/ ۱۴۴۵ هـ ق مصادف ۲۲/ قوس/ ۱۴۰۲ هـ ش ته وړاندي شو په اړه یې د تصویب نمبر (۱۳) د لومړۍ پریکړې په اساس عالي شورا داسې هدایت کړی وو:

((د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست لخوا ترتیب شوي د ابتدائې او استیناف محکو د فیصلو قطعي او غیر قطعي صورتونه تائید دي د اصولنامې په شکل په پښتو او دري ژبو دې ترتیب شي او حوالې دې د ورقي په اخير کي ورسره وليکل شي.)) د یاد هدایت مطابق د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست لخوا د ابتدائې او استیناف محکو د فیصلو قطعي او غیر قطعي صورتونه په (۲۰) مادو او د حوالو په درلودلو سره په پښتو او دري ژبو د اصولنامې په شکل ترتیب او د پیشنهاد مل د سترې محکمې محترم عالي مقام ته وړاندي شوي، د سترې محکمې محترم عالي مقام د حکم مورخ ۲۸/ جمادي الثانية/ ۱۴۴۵ هـ ق په اساس داسې حکم وکړ:

((د ابتدائې او استیناف محکو د فیصلو قطعي او غیر قطعي صورتونه چې د سترې محکمې د عالي شورا د تصویب نمبر (۱۳) مورخ ۲۹/ جمادی الأولى/ ۱۴۴۵ هـ ق مصادف ۲۲/ قوس/ ۱۴۰۲ هـ ش د لومړۍ پریکړې د هدایت مطابق، د حوالو په درلودلو سره په پښتو او دري ژبو ترتیب شوي دي، تائید دي، ټولو محکو ته دې په متحد المال شکل واستول شي.))
بناء د سترې محکمې د محترم عالي مقام د پورته تحریر شوي هدایت مطابق د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست لخوا د ابتدائې او استیناف محکو د فیصلو قطعي او غیر قطعي صورتونه په (۲۰) مادو او د حوالو په درلودلو سره په پښتو او دري ژبو د اصولنامې په شکل ترتیب شوي دي ددې متحد المال په ذریعه په (۶) ورقي د افغانستان اسلامي امارت د سترې محکمې مربوط ریاستونو، تمیزونو، دیوانونو، مرافعه او ابتدائیه محکو ته واستول شو ترڅو د هغه مطابق اصولي اجراءات تر سره شي.

په درنښت

مفتي عبدالرشید "سعید"

د سترې محکمې

د دارالانشاء عمومي رئیس

۱۳۴۵ هـ ق

Address: Public health Square 9th District, Kabul-Af

Phone: ۰۰۲۳۰۰۰۹۲

Post box: 1989

Email: darulinsha@gmail.com

Website: www.supremecourt.gov.af

پته: د صحت عامې څلور لارې، نهمه ناحیه، کابل - افغانستان

د معاونیت تېلفون: ۰۰۲۳۰۰۰۹۲

پست بکس: ۱۹۸۹

ایمیل: darulinsha@gmail.com

ویب سایت: www.supremecourt.gov.af

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 دَارُ الْإِنشَاءِ الْعُمُومِيَّةِ
 ستره محكمه

د دارالانشاء عمومي رياست
 د تحريراتو آمریت

تاریخ: ۱۲/ جمادي الثانية/ ۱۴۴۵ هـ ق
 مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمنانیه ابلاغیه سایر

صورت‌های فیصله های قطعی محاکم ابتدائیه و استیناف در متحدالمال شماره (۳۰) مورخ ۱۴۴۴/۳/۲۹ هـ ق ریاست عمومي دارالانشاء ستره محكمه هدايت صدور یافته که: (فیصله های محاکم ابتدائیه، استیناف و محاکم نظامی که در مرحله ابتدیه یا استیناف قطعی میگردد، غرض اخذ امر اجراء آنرا به تمیز ارسال ننمایند خود شان تطبيق نمایند...) اکنون بعضی از محاکم پرسش مینمایند که در متحدالمال متذکره مراد از فیصله های قطعی، کدام فیصله ها است، در مورد مقام محترم عالی ستره محكمه به ریاست عمومي دارالانشاء ستره محكمه هدايت نمودند تا با در نظر داشت احکام و فرامین مقام محترم عالی امارت اسلامی، اصولنامه اداری، اصولنامه حقوقی، لائحہ محاکم و متحدالمالهای ریاست عمومي دارالانشاء ستره محكمه، صورت‌های فیصله های قطعی ابتدائیه و استیناف را تشخیص نمایند، طبق هدايت متذکره ریاست عمومي دارالانشاء ستره محكمه، صورت‌های قطعی فیصله های محاکم ابتدائیه و استیناف را تشخیص نمودند که تفصیل آن قرار ذیل است:

- ۱- در موضوعات حقوقی که مقدار مدعی بها از مقدار ذکر شده ماده دوم اصولنامه اداری بیشتر نباشد حکم محكمه ابتدائیه قطعی میباشد. البته مستثنیات ماده ۲۱۱ اصولنامه حقوقی در نظر گرفته شود.
- ۲- در موضوعات جزائی بیصله حبس محكمه ابتدائیه که مدت آن الی یک ماه (از یک ماه کم و یا یک ماه کامل) باشد

د ابتدائیه او استیناف د قطعی فیصلو صورتونه د ستری محكمه د دارالانشاء عمومي ریاست په متحدالمال نمبر (۳۰) مورخ ۱۴۴۴/۳/۲۹ هـ ق کی هدايت شوی: (د ابتدائیه، استیناف او نظامی محاکمو هغه فیصلې چې په ابتدائیه او استیناف مرحله کی قطعی کیږي هغه دي د اجراء د امر تر لاسه کولو لپاره تمیز ته نه رااستوي خپله دي تطبيقوي...) اوس ځینې محاکم پوښتنه کوي چې په یاد متحدالمال کی د قطعی فیصلو څخه مراد کومې فیصلې دي، په اړه یې د ستری محكمه محترم عالی مقام د ستری محكمه دارالانشاء عمومي ریاست ته هدايت وکړ: چې د مشرتابه محترم عالی مقام احکامو، فرامینو، اداری اصولنامې، حقوقی اصولنامې، د محاکمو لائحې او د ستری محكمه د دارالانشاء عمومي ریاست متحدالمالونو ته په کتلو د ابتدائیه او استیناف محكمو د فیصلو قطعی صورتونه معلوم کړئ، د یاد هدايت مطابق د ستری محكمه دارالانشاء عمومي ریاست د ابتدائیه او استیناف محكمو د فیصلو قطعی صورتونه معلوم کړل چې تفصیل یې په لاندې ډول دی:

- ۱- په حقوقی موضوعاتو کی چې د مدعی بها مقدار د اداری اصولنامې په دوهمه ماده کی د ذکر شوي مقدار څخه زیات نه وي د ابتدائیه فیصله قطعی ده. البته د حقوقی اصولنامې د ۲۱۱ مادې مستثنیات دي په نظر کی ونیول شي.
- ۲- په جزائی موضوعاتو کی د ابتدائیه محكمه تر یوې میاشتي پوري (تر یوې میاشتي کم یا پوره یوه میاشت) د حبس فیصله

بسم الله الرحمن الرحيم
 د افغانستان اسلامي جمهوریت

ستره محکمه

د دارالانشاء عمومي رياست

د تحريراتو آمریت

تاریخ: ۱۲/ جمادي الثانية/ ۱۴۴۵ هـ ق
 مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمنانه ابلاغیه ساير

<p>قطعي است.^(۱) البته این قطعیت در قسمت محکوم علیه می باشد، جانب مقابل آن مرافعه طلبی کرده می تواند^(۲) حین اجراء متحدالمال نمبر (۳۸) مورخ ۱۴۴۴/۶/۴ هـ ق ریاست عمومی دارالانشاء ستره محکمه مد نظر گرفته شود.</p> <p>۳- در موضوعات حق العبد که جانبین (مدعی و مدعی علیه) به فیصله محکمه ابتدائیه قناعت نمایند و فیصله از این اقسام (به ضرر صغیر، اعدام، قصاص، حد، حبس ابد) نباشد، فیصله متذکره قطعی میباشد.^(۳)</p> <p>۴- فیصله ابتدائیه که به اساس اقرار صریح مدعی بر مدعی صدور یافته باشد یا به اساس اقرار صریح مدعی علیه بر مدعی علیه صدور یافته باشد قطعی است.^(۴)</p> <p>۵- فیصله ابتدائیه که بر وثیقه غیر مشبوه بناء باشد، قطعی است.^(۵)</p> <p>۶- فیصله ابتدائیه که بر ابراء شرعی بناء شده باشد، قطعی است.^(۶)</p>	<p>قطعي ده^(۱)، البته دغه قطعیت یې یوازي د محکوم علیه په طرف کي دي جانب مقابل یې مرافعه غوښتلای شي^(۲) د اجراء په صورت کي دي د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست متحدالمال نمبر (۳۸) مورخ ۱۴۴۴/۶/۴ هـ ق په نظر کي ونيول شي.</p> <p>۳- په حق العبد کي چي د ابتدائې په فیصله دواړه طرفه (مدعي او مدعی علیه) قناعت وکړي او فیصله ددغه قسمونو (د صغیر په ضرر شوې، د اعدام، قصاص، حد، عمري بند) څخه نه وي یاده فیصله قطعي ده.^(۳)</p> <p>۴- د ابتدائې فیصله چي پر مدعي باندي د مدعي په صریح اقرار یا پر مدعی علیه باندي د مدعی علیه په صریح اقرار صادره شوې وي قطعي ده.^(۴)</p> <p>۵- د ابتدائې فیصله چي پر غیر مشبوه وثیقه بناء وي قطعي ده.^(۵)</p> <p>۶- د ابتدائې فیصله چي پر شرعي ابراء بناء شوې وي قطعي ده.^(۶)</p>
---	---

(۱) ...په جزائي معاملاتو کي تر يوې مياشتې حبس نه «چي د سپکو جرائمو له ډوله بلل کيږي» زيات نه وي د ابتدائې محکمې حکم قطعي دی، اداري اصولنامه دوهمه ماده.

(۲) البته که د احتساب په موضوعاتو کي ابتدائيه د يوې مياشتې حبس يا مرافعه د شپږ مياشتو حبس حکم وکړي دغه د ابتدائې او مرافعې فیصله یواخي د مدعی علیه په طرف کي قطعي ده د مدعي په طرف کي قطعي نه ده. مکتوب نمبر (۱۹۳ ج ۴) مورخ ۱۴۴۱/۱۱/۲۹ هـ ق د محاکمو عالي اداره.

(۳) نورې دعوی کاني په داسي حال کي چي دواړه خواوي مرافعه ونه غواړي تر اجراء لاندي نیول کيږي، پرته د صغیر له دعوي، اعدام، قصاص، حدود او عمري بند څخه چي د دريو وارو محکمو له طي کولو نه وروسته تطبیق کيږي. اداري اصولنامه دوهمه ماده. همدارنگه قصاص، دوام حبس، اعدام، د عدلي محکمو د اداري اصولنامې له (۲) مادې سره سم او د هغو صغیرانو دعوی چي مدعي یا مدعی علیه واقع شوی وي او د صغیرانو په ضرر پای ته رسیدلې وي، ددعوی د اوریدني د اصول د ضمیمې سره سم مرافعې او تمیز ته وړاندي کیدونکې دي. د حقوقي اصولنامې د (۲۱۱) مادې تبصره.

(۴) د ابتدائې محکمو په هغو فیصلو کي چي د مدعي یا مدعی علیه د اقرار یا د حکم مدار وثیقې او شرعي ابراء په اساس ميني وي د مرافعې او تمیز غوښتنه یې نه اوریدله کيږي مشبوه وثیقې ددې مادې څخه مستثنی دي. اداري اصولنامه خوارلسمه ماده، هغه فیصلې چي د تمیز وړ نه دي:-- الف هغه احکام چي په صریح اقرار یا ابراء مستند وي او تمیز غوښتونکي یوازي له اقرار او ابراء څخه له خپل حضور څخه انکار کوي او قوي دلائل چي وثیقه مشبوه کړي ونلري او یا په نه حضور او نه اقرار باندي متواتره نفی موجوده نه وي، د حقوقي اصولنامې د (۲۵۱) ماده.

(۵) المرجع السابق.

(۶) المرجع السابق.

بسم الله الرحمن الرحيم
د افغانستان اسلامي امارت
ستره محکمه

د دارالانشاء عمومي رياست
د تحريراتو آمریت

تاریخ: ۱۲/ جمادي الثانيه/ ۱۴۴۵ هـ ق
مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمنانه ابلاغیه ساير

<p>۷ - مدعي او مدعي عليه هردو سند رسمي تحريري را به محکمه ابتدائيه داده باشند که مرافعه نمی خواهند در این صورت فیصله ابتدائيه قطعي است. (۷)</p> <p>همچنان اگر (مدعي و مدعي عليه) هر دو به مرافعه سند رسمي تحريري داده باشند که تمیز نمی خواهند در این صورت فیصله مرافعه قطعي است. (۸)</p> <p>۸ - جانب مرافعه طلب در ميعاد مرافعه طلبي از مرافعه طلبي منصرف گردد و سند رسمي انصراف مرافعه طلبي را به محکمه تقديم نماید، فیصله ابتدائيه قطعي است. (۹)</p> <p>همچنان اگر جانب تمیز طلب در ميعاد تمیز طلبي از تمیز طلبي منصرف گردد و سند رسمي انصراف از تمیز طلبي را به مرافعه تقديم نماید، فیصله مرافعه قطعي است.</p> <p>۹ - محکوم عليه بعد از فیصله ابتدائيه محکوم به را به رضایت خود به محکوم له تسليم نماید، فیصله ابتدائيه قطعي است. (۱۰)</p> <p>همچنان بعد از فیصله مرافعه، محکوم عليه به رضایت خود محکوم به را به محکوم له تسليم نماید، فیصله مرافعه قطعي است.</p>	<p>۷- مدعي او مدعي عليه دواړو مربوطه ابتدائيه محکمې ته رسمي ليکلي سند ورکړی وي چي مرافعه نه غواړي په دغه صورت کي د ابتدائيې فيصله قطعي ده. (۷)</p> <p>همداسي که مرافعې ته دواړو (مدعي او مدعي عليه) رسمي ليکلي سند ورکړی وي چي تمیز نه غواړو په دغه صورت کي د مرافعې فيصله قطعي ده. (۸)</p> <p>۸- مرافعه طلب جانب د مرافعه طلبي په موده کي د مرافعه طلبي څخه تير شي او رسمي سند د مرافعې د نه غوښتلو محکمې ته وړاندي کړي د ابتدائيې فيصله قطعي ده. (۹)</p> <p>همداسي که تمیز طلب جانب د تمیز طلبي په موده کي د تمیز طلبي څخه تير شي او رسمي سند د تمیز نه غوښتلو مرافعې ته وړاندي کړي د مرافعې فيصله قطعي ده.</p> <p>۹- د ابتدائيې تر فيصلې وروسته محکوم عليه په خپله خوښه محکوم به محکوم له ته وسپاري د ابتدائيې فيصله قطعي ده. (۱۰)</p> <p>همداسي د مرافعې تر فيصلې وروسته محکوم عليه په خپله خوښه محکوم به محکوم له ته وسپاري د مرافعې فيصله قطعي ده.</p>
---	--

(۷) مدعي او مدعي عليه هغې ابتدائي محکمې ته چي د قضیې د حل او فصل واک لري داسي رسمي سند ورکړی وي چي مرافعه نه غواړي ددوی د استیناف حق ساقط بلل کيږي اداري اصولنامه (۲۰۴) ماده.

(۸) ج- دواړو خواؤ تعهد کړی وي او ددوی تعهد رسمي صورت موندلی وي چي زموږ د تمیز حق ساقط دی. د حقوقي اصولنامې (۲۰۵) ماده.

(۹) که مرافعه غوښتونکي شخص د مرافعې غوښتنې په ټاکلي ميعاد کې له خپلې دعوي څخه آوښتل په رسمي سند کي محکمې ته وړاندي کړي مرافعه محکمه دده د مرافعه غوښتنې د حق د سقوط په خصوص کې يو حکم صادروي په دې صورت کې د ابتدائيې محکمې حکم قطعي گرځي اداري اصولنامه (۲۲۰) ماده.

(۱۰) هغه شخص چي د ابتدائيه محکمې له حکم څخه وروسته محکوم عليه واقع شوی دی او په خپله رضا او رغبت محکوم به محکوم له ته وسپاري، د استیناف حق نه لري. د حقوقي اصولنامې (۲۱۸) ماده.

بسم الله الرحمن الرحيم
 د افغانستان اسلامي جمهوریت
 ستره محکمه

د دارالانشاء عمومي رياست
 د تحريراتو آمریت

تاریخ: ۱۲/ جمادي الثانيه/ ۱۴۴۵ هـ ق
 مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمينانېه ابلاغيه ساير

<p>۱۰- محکوم عليه د ابتدائيې يا استيناف په فيصله قناعت وکړي ياده فيصله قطعي ده. ^(۱۱) البته په جزائي موضوعاتو کي دغه قطعيت يوازي د محکوم عليه په طرف کي دي. ^(۱۲)</p> <p>۱۱- په کومه موضوع کي چي د مصلحينو تامه صلحه د ابتدائيې محکمې لخوا تائيد شي ياده فيصله قطعي ده که څه هم يو جانب قناعت نه لري تر څو چي دا خبره يې کړې نه وي چي دغه صلحه غير شرعي ده. ^(۱۳)</p> <p>۱۲- ابتدائيې د صلحې په تائيد فيصله کړې وي غير قانع جانب ادعاء لري چي صلحه غير شرعي ده په دغه صورت کي مرافعي او هم تمیز ته په خپل اصولي وخت کي د نورو فيصلو په شان تللاي شي. ^(۱۴)</p> <p>۱۳- د ابتدائيې فيصله چي پر وثيقه بناء وي غير قانع جانب د وثيقي د مشبوهيت ادعاء ولري په دغه صورت کي ياده فيصله مرافعه او تمیز لري. ^(۱۵)</p>	<p>۱۰- محکوم عليه به فيصله ابتدائيې يا استيناف قناعت نمايد فيصله متذکره قطعي است. ^(۱۱) البته در موضوعات جزائي همين قطعيت فقط در قسمت محکوم عليه می باشد. ^(۱۲)</p> <p>۱۱- در موضوع که صلح تام مصلحين از طرف محکمه ابتدائيې مورد تائيد قرار گيرد فيصله متذکره قطعي است اگر چه یک جانب قناعت ننمايد تا اينکه نگويد اين صلح غير شرعي است. ^(۱۳)</p> <p>۱۲- ابتدائيې به تائيد صلح فيصله نموده باشد و جانب غير قانع آن ادعاء داشته باشد که صلح غير شرعي است در اين صورت مانند فيصله های ديگر در ميعاد معين آن به مرافعه و تمیز محول شده می تواند. ^(۱۴)</p> <p>۱۳- فيصله ابتدائيې که بر وثيقه بناء باشد و جانب غير قانع ادعاء مشبوهيت وثيقه را داشته باشد در اين صورت فيصله متذکره مرافعه و تمیز دارد. ^(۱۵)</p>
---	--

^(۱۱) د محاکمو لائحه ماده (۷) د قطعيت مطلب.

^(۱۲) البته که د احتساب په موضوعاتو کي ابتدائيې د يوې مياشتي حبس يا مرافعه د شپږ مياشتو حبس حکم وکړي دغه د ابتدائيې او مرافعي فيصله يواځي د مدعي عليه په طرف کي قطعي ده د مدعي په طرف کي قطعي نه ده. مکتوب نمبر (۱۹۳ ج ۴) مورخ ۱۴۴۱/۱۱/۲۹ هـ ق د محاکمو عالي اداره.

^(۱۳) که دغه غير قانع جانب دغه خبره نه کوله چي دغه صلحه شرعي نه ده بلکه يواځي په دې وجه يې قناعت نه درلودی چي فيصله د ده په گټه نه وه په دغه صورت کي بيا دغه د ابتدائيې تائيد سوې صلحه مرافعه او تمیز نه لري د محاکمو د عالي ادارې مکتوب نمبر (۴۰۵) مورخ ۱۴۴۰/۱۰/۱۳ هـ ق.

^(۱۴) که دغه غير قانع جانب وويل چي دغه صلحه شرعي نه ده په دغه صورت کي دغه د ابتدائيې تائيد سوې صلحه مرافعه او تمیز لري د محاکمو د عالي ادارې مکتوب نمبر (۴۰۵) مورخ ۱۴۴۰/۱۰/۱۳ هـ ق.

^(۱۵) هغه حقوقي قضې چي د ابراء، صلح د وثيقو او دغه راز د اقرار د فيصلو د مشبوهيت له حيثه د عدلي محکمو د اداري اصولو د (۱۴) مادې لمخې مرافعه او تمیز لري دغه د مشبوهيت له نېټې څخه په نظر کي نيول شي نه د اصلي وثيقي له مخي. د اداري اصولنامې د (۱۴) مادې د ضميمې الف جزء.

بسم الله الرحمن الرحيم
د افغانستان اسلامي امارت

ستره محكمه

د دارالانشاء عمومي رياست

د تحريراتو آمريت

تاريخ: ۱۲/ جمادي الثانية/ ۱۴۴۵ هـ ق
مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمينانه ابلاغيه ساير

<p>۱۴- فيصله پر اقرار بناء وي او غير قانع جانب د اقرار د مشبوهيت ادعاء لري په دغه صورت كي مرافعه او تميز لري. (۱۶)</p> <p>۱۵- فيصله پر ابراء بنا وي خو غير قانع جانب د ابراء د غير شرعي والي يا مشبوهيت ادعاء ولري په دغه صورت كي د نورو موضوعاتو په شان د استيناف او تميز په موده كي استيناف او تميز ته تللاي شي. (۱۷)</p> <p>خبرتيا: د سندونو د مشبوهيت او جعلي والي د ادعاء په خپرلو كي د لاندنيو تكو په پام كي نيول ضروري دي:</p> <p>۱- ليك، لاسليك، مهر، د گوتي نښه او د وثيقي د شاملينو عكسونه په دقت كتل.</p> <p>۲- بې له تصحيح څخه د تكو گل كول موبيل او قلم وهل.</p> <p>۳- مهر او لاسليك نه لرل.</p> <p>۴- د وثيقي په اصل او ثبت كي توپير راتلل. (۱۸)</p> <p>۱۶- د تميز تاكي موده تيره شوې وي موضوع تميز ته راشي، په فيصله يا فيصلو كي شرعي نقصانات وي تميز يې په اړه داسي اصولي اجراءات كولاى شي لكه په قانوني موده كي چي د نورو موضوعاتو په هكله كوي. (۱۹)</p>	<p>۱۴- فيصله كه بر اقرار بناء باشد و جانب غير قانع ادعاء مشبوهيت اقرار را داشته باشد در اين صورت مرافعه و تميز دارد. (۱۶)</p> <p>۱۵- فيصله بر ابراء بناء باشد و جانب غير قانع ادعاء غير شرعي بودن ابراء يا مشبوهيت آن را داشته باشد در اين صورت مانند موضوعات ديگر در ميعاد معين استيناف و تميز به استيناف و تميز محول شده ميتواند. (۱۷)</p> <p>آگاهي: هنگام بررسي ادعاء اسناد هاي مشبوه و جعلي مراعات نمودن نكات ذيل ضروري مي باشد:</p> <p>۱- نوشتاري، امضاء، مهر، نشانه انگشت و عكس هاي شاملين در وثيقه ها با دقت كامل ديده شود.</p> <p>۲- بدون تصحيح از بين بردن، تراشيدن و قلم خور كردن نقطه ها.</p> <p>۳- نداشتن مهر و امضاء.</p> <p>۴- تغيير آمدن در اصل و ثبت و وثيقه. (۱۸)</p> <p>۱۶- مدت معين تميز منقضي باشد و موضوع محول تميز گردد، در فيصله يا فيصله ها نقصانات شرعي وجود داشته باشد تميز در مورد آن اجراءات اصولي كرده ميتواند، مثليكه در ميعاد قانوني تميز طلبي به موضوعات ديگر اجراءات مي نمايد. (۱۹)</p>
---	--

(۱۶) المرجع السابق.

(۱۷) هغه حقوقي قضيه چي د ابراء، صلح د وثيقو او دغه راز د اقرار د فيصلو د مشبوهيت له حيثه د عدلي محكمو د اداري اصولو د (۱۴) مادې لمخې مرافعه او تميز لري لازمه ده چي د مشبوهيت له نيټې څخه په نظر كي ونيول شي نه د اصلي وثيقي له مخي. د اداري اصولنامې د (۱۴) مادې د ضميمې الف جزء.

(۱۸) الشواذب كثيرة تدرك من وجود أثر حرك او محو في السند و من تتبع القرائن والأمارات و أحوال الطرفين و أسباب الحادثة وغير ذلك (شرح المجلة للأتاسي ج ۵ ص ۳۵۷).

(۱۹) تميز ته بعضي فيصلې د ابتدائيې او مرافعي محاكمو راخي چي د تميز وخت يې تير وي محكوم له يې اجراء غواړي يا يې مسؤلين په هكله هدايت غواړي او حكم د فيصلو په مجموع كي صحيح نه وي بغير د اداري نواقصو څخه اوس كه تميز د اجراء امر ورکړي د فيصلې حكم صحيح نه دی او كه جريان ورکوي د تميز قانوني ميعاد يې تير وي په اړه يې د مشرتابه محترم عالي مقام څخه د هدايت غوښتنه شوي وه: (اميرالمؤمنين «حفظه الله» په ياده موضوع كي تميز ته صلاحيت ورکړ چي ميعاد يې تير وي حكم به مجموع نه وي چي فيصلې نقض کړي بيا دوران ورکړي او د اداري نقصاناتو په صورت كي دي تميز د اصولنامې د موادو مطابق تميز غوښتنه مسترده کړي چي قانوني ميعاد تميز محول يې تير دی موربي تر غور لاندې نه نيسو). د تميز او عالي اداري د مجلس مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۸ هـ ق خلاصه چي د مشرتابه محترم عالي مقام لخوا تائيد شوي ده.

بسم الله الرحمن الرحيم
 د افغانستان اسلامي امارت

ستره محکمه

د دارالانشاء عمومي رياست

د تحريراتو آمریت

تاریخ: ۱۲/ جمادي الثانيه/ ۱۴۴۵ هـ ق
 مصادف: ۵/ جدي/ ۱۴۰۲ هـ ش

عاجل عادي اطمينانيه ابلاغيه ساير

۱۷- مدت معين تمیز منقضي باشد موضوع محول تمیز گردد، در فیصله ها نقصانات شرعي وجود نداشته باشد، با آنکه نواقص اداری داشته باشد، فیصله یا فیصله ها در موضوع متذکره قطعی است. (۲۰)

۱۸- فیصله های تعزیراتی محاکم نظامی به استثناء اعدام و حبس ابد قطعی میباشد. (۲۱)

۱۹- هر فیصله که در مرحله ابتدائیه قطعی گردد مکتوب اجراء آنرا همان محکمه ابتدائیه صادر نماید و اگر در استیناف قطعی گردد مکتوب اجراء آنرا استیناف متذکره صادر نماید، غرض اخذ نمودن امر اجراء به ریاست عالی تمیز ارسال نگردد فقط کاپی فیصله قطعی جهت آگاهی به ریاست عالی تمیز ارسال گردد. (۲۲)

۲۰- یادداشت: هر موضوع که بعد از فیصله ابتدائیه به نسبت عدم قناعت یک جانب به مرافعه مواصلت نماید محکمه در قدم نخست حق داشتن و نداشتن استیناف طلبی را ثابت نماید بعداً اقدام اصولی نماید همچنان در مرحله تمیز نیز اولاً ثابت گردد که حق تمیز طلبی دارد یا خیر؟ (۲۳)

۱۷- د تمیز تاکی موده تیره شوې وي موضوع تمیز ته راشي په فیصلو کي شرعي نقصانات نه وي که څه هم اداري نقصانات ولري په ياده موضوع کي شوي فیصلې يا فیصله قطعي ده. (۲۰)

۱۸- د نظامي محاکمو تعزیراتي فیصلې چې پرته له اعدام او عمري بند څخه وي قطعي دي. (۲۱)

۱۹- هره فیصله چې په ابتدائیه کي قطعي شوه د اجراء مکتوب به یې همغه ابتدائیه ورکوي که په استیناف کي قطعي شوه د اجراء مکتوب به یاد استیناف ورکوي، د تمیز عالی ریاست ته د اجراء د امر د تر لاسه کولو لپاره استول نه غواړي البته د قطعي فیصلې کاپي به د تمیز عالی ریاست ته د خبرتیا لپاره استوي. (۲۲)

۲۰- یادونه: هره موضوع چې د ابتدائیه تر فیصلې وروسته د یو جانب په غوښتنه استیناف ته راغله استیناف محکمه به لومړی د استیناف حق لرل او نه لرل تثبیتوي بیا به اصولي اقدام کوي همداسي تمیز ته د راغلي موضوع به اول دا تثبیت کیږي چې تمیز لري او که نه؟ (۲۳)

(۲۰) المرجع السابق.

(۲۱) نظامي محاکم د شرعي احکامو په رڼا کې د اسلامي امارت د درې گونو امنیتي ارگانونو (ملي دفاع وزارت، کورنیو چارو وزارت او د استخباراتو لوی ریاست) پر چارواکو او منسوبینو باندي د تر سره شوو شکایاتو، دعووو او عرائضو د اوریدلو او څیړلو او د اثبات په صورت کې د شرعي پریکړو د صادرولو صلاحیت لري، چې د پریکړو (حدود، قصاص او اعدام) تطبیق به یې د درې گونو محکمو او اسلامي امارت د مشرتابه تر تایید وروسته په عملي ډول تر سره کیږي... د مشرتابه محترم عالی مقام حکم نمبر (۱۳۶ج) مورخ ۱۴۴۳/۷/۱۰ هـ ق.

(۲۲) د ابتدائیه، استیناف او نظامي محاکمو هغه فیصلې چې په ابتدائیه او استیناف مرحله کي قطعي کیږي هغه دي د اجراء د امر تر لاسه کولو لپاره تمیز ته نه استوي خپله دي طبیقوي. د ستري محکمي د دارالانشاء عمومي ریاست متحد المال نمبر (۳۰) مورخ ۱۴۴۱/۳/۲۹ هـ ق.

(۲۳) که د استیناف په وخت کي یو د متخاصمینو څخه هغه د استیناف وړ ونه بولي نو لازم ده چې مرافعه محکمه لومړی د هغه د استیناف د حق لرل او نه لرل تثبیت کړي وروسته له هغه په اصله موضوع کي په اقداماتو کي داخل شي او کنه تمیز کولای شي چې نظر د اصول نه رعایت ته دا حکم مات کړي. حقوقی اصولنامه ۲۰ ماده.

